

NO45

NO45

Kodumaa karjed

Laval Jaak Prints

Loominguline koostöö Eero Epner / Hendrik Kaljujärv / Kaarel Oja

Venekeelseid tekste aitas valida Katerina Danilova

Ettevalmistuses osalesid ka Daniel Vaarik ja Viktoria Ladõnskaja

Koostöös Arvamusfestivaliga

Aitäh Tiit Ojasoo, Daniel Vaarik, Maia Soorm, Tarmo Jüristo, Jarek Kasar, Maarja Kangro, Sergei Bai, Kristi Liiva, Kätlin Sumberg, Baltika Grupp, Veiko Tubin, Anu Lamp, Jakob Juhkam, Pääru Oja, ERR, Mart Soo

Esietendus 21. veebruaril 2015 Teater NO99s

Etendub ühes vaatuses

Lavastusala juhataja
Pealavameister
Inspitsient-rekvisiitor
Lavameistrid
Valgusmeister
Helimeister
Videomeistrid
Grimeerija
Kostümeerija
Kava koostaja
Kava fotod
Kava kujundaja
Teatri juht

Kairi Mändla
Reigo Tammjärv
Katrin Arendi
Ivar Villers, Ellon Tiivas, Madis Vahtramäe
Karl Marken
Mihkel Tomberg
Ahto Vaher, Tanel Ojasoo
Gristina Krüger
Anu Jääts
Eero Epner
Veiko Tubin
Martin Pedanik
Tiit Ojasoo

Kasutatud tekstid

Kui raske Eestis olla (Sergei Bai)
Lennart Meri uusaastakõned
Arnold Rüütli uusaastakõned
Toomas Hendrik Ilvese uusaastakõned
Erinevad valimisloosungid läbi aegade
Aivar Jarne arvamusartikkel ajalehes "Postimees"
Eerik Lillo ja Tiit Karuksi kommentaarid Barcelona OMi teleülekanandes
Kollektiivi "Best B4" poplugu "Armastan ma luuserit". Lugu on kaver ja tõlge soome kuulsast loost, mille sõnade autorid on Sipi Castrén ja Kristiina Sydärmaa. Eestikeelne tõlge Jana Hallas.

Linnar Priimägi intervjuu Kaileen Mägile
Ostu-müügikuulutused ajalehest "Postimees" 1992-1995
Lugejakirjad
Kristiina Ojulandi intervjuu ajakirjale "Kroonika" millalgi 1990ndatel
Taavi Rõivase ametisseastumiskõne (2014). Jeah.
Kahe noormehe mure Kanal 2s
Pangareklaamid
Pahane noormees Pronksiööl
Andrus Ansipi hõise
Arnold Rüütli kurjustamine
Telefonil Viivi Sõnajalg Pronksiööl
Töökuulutused
Kolm reportaaži Bonnie Tyleri ilmumisest Tartu rahvale
Lugeja poolt "Postimehe" toimetusele saadetud luuletus
Reportaaž veinimesilt
Jaak Aaviksoo Vabadussamba avamise puhul
Suitsidoloog Airi Värniku artikkel
Jaak Joala laul "Kaunis maa" (Kustas Kikerpuu)
Mart Nikluse sõnavõtt Riigikogus
Martin Helme purse Tallinna TVs
Paanikas telereporterid autos
Helikopteri mürin Pronksiööl
Raevunud inimesed Tallinna kesklinnas
Juhan Viidingu luuletus "Vapustus"
Intervjuu rahuliku Jüri Pihliga
Urmas Sutropi imestus
Laine Randjärve kõne laulupeol
Internetikommentaariid
Spordireportaažid Lembitu Kuuselt, Marek Lemsalult ja teistelt
"Postimehe" peaaegu intervjuu Jüri Järvega

Eesti hümn
Jürgen Ligi erinevad mõtteavaldused
Igor Grāzini erinevad mõtteavaldused
Villu Reiljani erinevad mõtteavaldused
Janno Reiljani erinevad mõtteavaldused
Juhan Partsi erinevad mõtteavaldused
Tõnis Lukase erinevad mõtteavaldused
Koit Pikaro arupärimine Riigikogus
Intervjuu Heimar Lengiga
Intervjuu Jaan Kundlaga
Sven Mikseri arupärimine Riigikogus ja Mart Laari vastus
Ülle Aaskivi kõne Riigikogus
Andrus Ansipi erinevad mõtteavaldused
Marko Reikopi kommentaar Eurovisiooni lauluvõistluse finaalist (2001)
Mihhail Lotmani sõnavõtt Riigikogus
Rein Joametsa esimene reportaaž Tartu vaksalist (1994)
Kohturesolutsioon
Pealkirjad Eesti meediast
Rein Joametsa teine reportaaž Tartu vaksalist (1994)
Jarek Kasari "Minu inimesed"
Maarja Kangro vaba tõlge austria luuletaja Franzobeli luuletusest "Österreich ist schön"
Peep Aru ja Toomas Teini appihüüded
Intervjuu Andres Anveltiga
Paanikas telereporter Pronksiööl
Edgar Savisaare erinevad mõtteavaldused
Hillar Kohvi lugejakiri
Urmas Loiti intervjuu Lennart Meriga
Jüri Mõisa erinevad mõtteavaldused
Olari Taali erinevad mõtteavaldused
Urmo Pullapäält
Jaan Krossi järelhüüe Lennart Merile
Andrus Veerpalu tänusõnad

On mõned

Daniel Vaarik

Üks seksikamaid asju maailmas on mõistagi tiibklaver. Meenuta seda, kui sa nägid teda esimest korda. Kuidas ta seisis mõne saali nurgas nagu nõtkete hobune maneeži väravas – täiuslik, ilma üleliigse detailita. Kuidas sa puudutasid tema valgeid ja musti klahve ja kuidas need klahvid puudutasid sind vastu, täites ruumi puhaste helidega.

Klaver on küll ideaalne masin, universumi ilu ja struktuuri generaator, kuid vähesed oskavad temaga ringi käia. Ülejäänud meist püüavad klaveri puudutuse järel hinge rebenend tühimikku täita näiteks teatri, tennisel või tekstidega. Teksti tegemine sarnaneb ju heliloomisega päris palju – mängus on ju samuti klahvid? Sarnaselt muusikale vajab tekst ka rütmi, harmooniat, struktuuri, pause ja kulminatsioone.

Eestist leiab häid tavatekste. Veduriviles võib kuulaja tunda ära täpse noodi, pärast tunniajalist tuhlamist võib anonüümsest netikommentaarist leida pärlid. Poodi minnes on su taskus šoppinglist, mis ütleb: “Too šampooni, broccoliti ja ploome” ja sa jääd korra imetlema oivalist vokaalide harmooniat. Kui Jaak Prints esitab täna laval 90ndate lihtsaid tekste, siis avanevad need meie kõrvalpilkude all tõdedele, mida me siis ei suutnud näha. Ilmselt jääb ka tänasest ajast palju kõnekate tekstina vedelema.

Vähem leiab aga häid Eesti kõrgtekste. Häid pidulikke kõnesid, arvamuskirjutusi. Kirju. Vabandan ette, kuid 90% tähtpäevakõnedest mõjub nagu klõgisev plänin. Inimesed kirjutavad seda, mida nad loevad ja kui nad loevad Euroopa Liidu struktuurifondide konkursside tingimusi, siis nad kirjutavad kuiva teksti, mis pole parem kui Exceli abitekstide eestindus. Presidentide ja peaministrite kõned meenutavad poliitilisi burgerimenüüsid: “Ole hea, võta siis kalaga, kanaga või veiselihaga”. Kõigile midagi. Kõned kui ristsõnad, mida on e-posti teel koostanud arvukad komiteed. Nõutud kolumnid, mille teise lõiguni jõudes tunned, kuidas mingi vägi pöörab su pea eemale. Kuidas ka proovid, edasi lugeda ei suuda.

Kõrgteksti näited meie kultuuris pärinevad sageli välismaalt ja need jäävad meile mingil moel võõraks nagu Tallinna vanalinngi. JFK, MLK. Isegi Eminem. Näiteks selleks, et leida inspireerivat esinemist ajakirjandusüliõpilastele, ei näe me just palju Luigelt ja Kadastikult ning kui tudeng tahab teksti, mis tal sokid jalas keerdu lööks, peab ta lugema hoopis Robert Krulwichi 2011. aasta kõnet Berkeleys.

Mõned üllad momendid siiski on. Heinz Valgu "Ükskord me võidame niikuinii!" on tippude tipp. Lennart Meri polnud ainult müüt, vaid ta tõesti võis luua ja esitada tekste, mis oma lihtsuses lendasid kõrgel Eesti kohal. Jaan Krossi järelehüüe Lennartile ei jäänud alla. Kahjuks ei jätkunud kõrget stiili enam Jaan Krossile endale, sest tema lahkudes kirjutas Eesti suurim ajaleht järelehüüde pealkirjaga: "Eesti kirjanduse lipulaeva lahkumine lõpmatuse ulguvetele".

Aga midagi on muutumas. Eestis ilmub täna rohkem isiklikke, hästi kirjutatud ja liigutavaid tekste kui kunagi varem. Kooseluseaduse vastuvõtmise aegu kirjutas Risto Kübar Memokraati teksti, milles värises maa ja kisendas veri. Rasmus Raski "Teeme kokkuleppe, riik" ilmus Nihilistis. Need on mitmekümne tuhande lugejaga tekstid, mida mäletatakse veel kaua. Sel ajal, kui kõik räägivad visuaalse kultuuri võidukäigust, on uued ja paljulubavad tekstid imbunud veebiportaalidesse. Nad on tagasi ajalehtedes. Nad levivad vahevõrgus. Ja mõned neist on head.

Teater NO45, Sakala 3, Tallinn
www.no99.ee

